

SZKOŁA PODSTAWOWA
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
w Gąskach

Szkolny Program Profilaktyki

Rok szkolny 2016/2017

„Działania profilaktyczne to te, które stwarzają człowiekowi okazję do aktywnego uczestnictwa w gromadzeniu doświadczeń powodujących wzrost jego zdolności do radzenia sobie w potencjalnie trudnych sytuacjach życiowych”.

- Gerard Edwards -

Gąski, wrzesień 2016

PROGRAM PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ

im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gąskach.

na rok szkolny 2016/2017

Profilaktyka – ogół działań zmierzających do rozwijania i utrwalania prawidłowych wzorców zdrowego i bezpiecznego stylu życia, kształtowanie i pielęgnowanie wysokiej kultury osobistej.

Program profilaktyki ma na celu kształtowanie postaw zdrowego i bezpiecznego stylu życia bez potrzeby stosowania agresji i używek, kształtowanie umiejętności życiowych, jak również zapobiegania sytuacjom i zachowaniom problemowym w szkole. Wskazuje na budowanie porozumienia szkoła – dom – środowisko, ich wspólnej aktywności wychowawczej i partnerstwa w podejmowaniu działań i decyzji wychowawczych przeciw agresji dziecięcej i uzależnieniom, w tym również behawioralnym.

W ostatnich latach wzrost zachowań destrukcyjnych we wszystkich obszarach życia człowieka wymusza wręcz podejmowanie działań, które osobom zdolnym pozwolą utrzymać funkcjonalność, osobom z pierwszymi przejawami trudności pomogą obronić się przed rozwojem dysfunkcji, a osobom z rozwiniętymi działaniami i myślami patologicznymi stworzą możliwości poddania się terapii.

Poniższy program profilaktyczny:

- Uzupełnia program wychowawczy szkoły.
- Odpowiada na realne problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole, klasie szkolnej i środowisku.
- Dostosowanie form i sposobów działań ujętych w programie do możliwości potrzeb ucznia.
- Zawiera jasno określone zasady i formy współpracy wychowawczej z rodzicami.
- Uwzględnia predyspozycje do prowadzenia zajęć wychowawczych.
- Zawiera informacje jak dbać o bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne oraz wysoką i małą kulturę osobistą.
- Ma na celu rozwinąć umiejętności korzystania ze środków masowego przekazu w szczególności Internetu w sposób sprzyjający zdrowemu i bezpiecznemu funkcjonowaniu dziecka.

PODSTAWA PRAWNA DO WPROWADZENIA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W RAMACH SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - art. 72.
2. Konwencja o Prawach Dziecka - art. 3, art. 19, art. 33.
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późniejszymi zmianami).
4. Rozporządzenie MENiS z dnia 26.02.2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458).
5. Rozporządzenie MENiS z dnia 31.01.2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 10 z 2002 r., poz. 96).
6. Rozporządzenie MENiS z dnia 19.07.2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (DU. Nr 121 z 2002 r., poz. 1037).
7. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.
8. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
9. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Założenia szkolnego programu profilaktyki:

- Aktywizacja i integracja uczniów przy realizacji wspólnych zamierzeń.
- Rozwój aktywności uczniów poprzez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu imprez klasowych, szkolnych, wycieczek, wyjść itp.
- Podejmowanie działań na rzecz środowiska szkolnego poprzez udział w pracach zainicjowanych przez samorząd uczniowski, współorganizowanie imprez ogólnoszkolnych i charytatywnych, współtworzenie dokumentów szkolnych i opiniowanie ich.
- Integracja dzieci i dorosłych.
- Włączanie w miarę możliwości rodziców do realizacji zadań wychowawczych.
- Udział w konkursach, prezentowanie dorobku na forum szkoły i w środowisku lokalnym.
- Stworzenie warunków do rozwoju indywidualnych zainteresowań i uzdolnień uczniów.
- Dalsze diagnozowanie potrzeb uczniów i wspieranie ich indywidualnych dążeń.

- Dalsze monitorowanie zachowania i przeciwdziałanie niekorzystnym zachowaniom.
- Tworzenie bezpiecznej, przyjaznej atmosfery w szkole, ograniczenie zachowań agresywnych i przemocowych, kształtowanie odpowiedzialności za własne zachowanie i czyny.
- Hamowanie i zmniejszanie zachowań świadczących o niedostosowaniu społecznym.
- Zapobieganie trudnościami szkolnymi, ograniczenia głębokości i czasu trwania dysfunkcji.
- Wyrabianie postaw prospołecznych.
- Opóźnienie wieku inicjacji stosowania używek przez uczniów.

Utworzony Program Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gąskach skierowany jest do każdego ucznia – zdolnego i potrzebującego pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz materialnej. Zakładamy, że dzięki naszemu zaangażowaniu każdy z nich poradzi sobie w trudnej sytuacji i osiągnie sukces na miarę swoich możliwości.

OBSZARY ODDZIAŁYWANIA PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY:

Główne cele działań profilaktycznych skierowanych do uczniów:

a) cel edukacyjny – zdobycie wiedzy dotyczącej zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia, znajomości praw dziecka, praw człowieka, uczenie tolerancji na odmienną rasową i wyznaniową;

b) cel edukacyjno-rozwojowy – nabywanie podczas zajęć, lekcji i innych działań, umiejętności radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, odreagowywania napięć, bycia akceptowanym, nazywania własnych potrzeb, umiejętności przydatnych w radzeniu sobie z problemami w domu, szkole i najbliższym środowisku, obrony przed przemocą, bezpiecznego postępowania się technologią informacyjną i korzystania z Internetu, uwrażliwienie na estetykę wypowiedzi i kulturę osobistą;

c) cel terapeutyczny – stworzenie możliwości aktywnego udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych, umożliwiających alternatywne wobec zachowań ryzykownych zaspakajanie potrzeb psychicznych i społecznych, organizowanie spotkań adaptacyjnych dla nowych uczniów;

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- 1) potrafi unikać konfliktów, jest asertywny, dba o zdrowie fizyczne i psychiczne,
- 2) unika nikotyny, alkoholu, narkotyków, środków psychotropowych i innych ogólnie uznanych za szkodliwe,

- 3) uczeń zdrowo i higienicznie odżywia się,
- 4) świadomie i umiejętnie korzysta ze współczesnych multimediiów,
- 5) posiada umiejętności prawidłowej reakcji w sytuacji zagrożenia,
- 6) uczestniczy w realizacji programów profilaktyczno–wychowawczych.

Przebieg realizacji z podziałem na etapy:

A. Zadania profilaktyczne nauczycieli szkoły podstawowej:

Do zadań profilaktycznych nauczycieli Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gąskach zaliczyć należy przede wszystkim:

- Zwracanie szczególnej uwagi na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: szatnie, schody, droga do świetlicy i stołówki szkolnej, autokar szkolny.
- Zwracanie uwagi na właściwą kulturę osobistą wśród uczniów skierowaną do rówieśników jak również do nauczycieli, pracowników szkoły i osób dorosłych.
- Informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły.
- Obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, palenia papierosów, spożywania napojów energetycznych czy niszczenia mienia.
- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i unikania ich.
- Kształtowanie umiejętności właściwego korzystania z Internetu w szkole i w domu.

B. Zadania profilaktyczne wychowawców klasowych:

- Pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, uruchomienie akcji informacyjnej mającej na celu uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawcy, psychologa, dyrektora szkoły.
- Podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów - godziny wychowawcze, dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (przystanek, autobus, biblioteka szkolna, stołówka, świetlica, sklep itp.).
- Współpraca z rodziną - inicjowanie spotkań mających na celu analizowanie problemów wychowawczych, np. spotkania okolicznościowe i ze specjalistami.
- Realizacja ogólnopolskich akcji prozdrowotnych dotyczących zapobiegania palenia tytoniu i picia napojów energetycznych oraz dotyczących zdrowego odżywiania się, rozwijania umie-

jętności interpersonalnych: „Śniadanie daje moc”; „Owoce i warzywa w szkole”; „Szkłanka mleka”, itp.

- Wprowadzanie zajęć o charakterze relaksacyjnych i terapeutycznym m.in. muzykoterapia, arteterapia itp.
- Kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości o estetykę klasy, szkoły i otoczenia oraz własnego ubioru i stroju szkolnego.
- Systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci, analizowanie i wdrażanie wniosków z analiz zachowania.
- Pomoc w poznawaniu samego siebie.
- Kształtowanie pożądanego systemu wartości zgodnie ze Statutem, Koncepcją Pracy Szkoły i Programem Wychowawczym.

C. Zadania profilaktyczne psychologa szkolnego:

- Identyfikowanie problemów wychowawczych.
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.
- Wprowadzanie gotowych programów profilaktycznych np.: „Barwy Zdrowia”, „Trzymaj formę!”, „Razem Bezpieczniej”, itp.
- Organizowanie pogadarek, prelekcji dla uczniów z udziałem policji, psychologa, lekarza, pielęgniarki i straży pożarnej.
- Pedagogizacja rodziców.
- Wsparcie rodziny.

D. Zadania profilaktyczne rodziców:

Mając na uwadze, że wychowanie dzieci to główne zadanie rodziców, a nauczyciele wspierają ich w dziedzinie wychowania, ustalono następujące zadania profilaktyczne dla rodziców :

1. Każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązki szkolny.
2. Rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby - psychologiem szkolnym bądź Dyrektorem szkoły.
3. Rodzice biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę.
4. Rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.

W ramach realizacji podstawowych treści programu profilaktycznego w danym roku szkolnym uwzględnia się następujące etapy działalności:

Lp.	Działania	Zamierzone osiągnięcia uczniów	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
1.	<p>Zachowuje właściwe postawy – wysoka i mała kultura.</p>	<p>uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyjmuje postawy sprzyjające dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, - szanuje przyrodę i dba o ochronę środowiska, - jest uczciwy, tolerancyjny, wiarygodny, odpowiedzialny, wytrwały, ma poczucie własnej wartości, szacunku dla innych, - jest kreatywny, cechuje go kultura osobista, - jest gotowy do uczestnictwa w kulturze, - podejmuje inicjatywy pracy zespołowej, - szanuje kulturę i tradycje własnego narodu, - jest samodzielny w myśleniu i działaniu. 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze, - realizacja projektów, - rozmowy indywidualne, - uroczystości szkolne i pozaszkolne, - konkursy. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, - wychowawcy, - psycholog, - rodzice, - uczniowie.
2.	<p>Utrwalenie zachowań asertywnych.</p> <p>Uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.</p>	<p>uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie ulega presji rówieśników, - zachowuje własną autonomię, - konflikty rozwiązuje rzeczowo, nieinwazyjnie, - potrafi opanować negatywne emocje, nie jest agresywny, - posiada umiejętności prawidłowego porozumiewania się, jest życzliwy, okazuje innym szacunek, - słucha bez uprzedzeń i osądzania, - odnosi sukcesy na miarę swoich możliwości, - potrafi pokonywać trudności, łagodzi stres 	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty, - zajęcia o charakterze terapeutycznym, - lekcje wychowawcze, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, - psycholog szkolny, - higienistka szkolna, - n-l muzyki, - n-l wf, - wychowawcy świetlicy.

		ćwiczeniami relaksującymi.		
3.	Działania zmierzające do opóźnienia inicjacji nikotynowej, alkoholowej. Realizacja programu „Barwy Zdrowia”.	uczeń: - zna zgubny wpływ nikotyny na organizm człowieka (palacza czynnego i biernego), - jest świadomy zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych, - apele profilaktyczne, - zajęcia prowadzone przez higienistkę szkolną, - lekcje wychowawcze, - konkursy plastyczne, - prelekcje lekarza, policjanta.	- pogadanki, - konkursy plastyczne, - lekcje wychowawcze,	- psycholog szkolny, - wychowawcy, - higienistka szkolna, - wychowawcy świetlicy.
4.	Uczenie świadomego i umiejętnego korzystania ze współczesnych środków multimedialnych. Realizacja programów dotyczących bezpieczeństwa w sieci.	uczeń: - zna skutki nierozważnych zachowań, - konsekwencji długotrwałego korzystania z komputera, - odróżnia prawdę od fikcji w grach komputerowych i filmach s-f.	- zajęcia informatyczne, - lekcje wychowawcze, - zajęcia biblioteczne, - zajęcia świetlicowe, - zajęcia warsztatowe.	- wychowawcy klas, - n-l biblioteki, - psycholog szkolny, - wychowawcy świetlicy.
5.	Ukazanie uczniom rodzajów zagrożeń. Uświadomienie przyczyn i skutków wynikających z nierozważnego zachowania. Realizacja programu „Potrafimy ratować”.	uczeń: - zna rodzaje zagrożeń, - potrafi bezpiecznie poruszać się po drodze, - przewiduje skutki swoich działań, weryfikuje własne postępowanie, - wie, jak zachować się, gdy jest zaczepiany przez nieznajomych, - umie zachować rozwagę w nawiązywaniu znajomości, - umie bawić się bezpiecznie, - wie jak zachować się, kiedy jest sam w domu, - zna zasady umiejętnego reagowania w sytuacjach zagrożenia i	- pogadanki, - apele, - konkursy, - lekcje wychowawcze, - akcja „Sprzątanie Świata”.	- wychowawcy klas, - wychowawcy świetlicy, - psycholog szkolny.

		<p>udzielenia pierwszej pomocy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - pamięta ważne telefony (policja, straż miejska, pogotowie), - zna rodzaje służb dbających o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców gminy Olecko, - wie do kogo zwrócić się o pomoc w różnych sytuacjach, 		
6.	Zagrożenia wynikające z nieprzestrzeżenia bezpieczeństwa.	<p>uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmuje sens regulaminów i zasad bezpieczeństwa oraz umie je zastosować, - zna zagrożenia cywilizacyjne i sposoby zapobiegania degradacji środowiska naturalnego. 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, - lekcje wychowawcze, - apel szkolny. 	<ul style="list-style-type: none"> - policjant, - dyrektor, - wychowawca klas, - wychowawca świetlicy.
7.	Wsparcie finansowo-materialne dla uczniów z rodzin o złej kondycji finansowej.	<p>uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korzysta z obiadów refundowanych przez MOPS, GOPS, - wyjeżdża na zielone szkoły i wycieczki, - otrzymuje paczki świąteczne, przybory szkolne, odzież, - otrzymuje darmowe podręczniki w ramach programu MEN, - objęty jest programem MEN „wyprawka szkolna”. 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z MOPS, GOPS, - parafia, - pozyskiwanie prywatnych sponsorów, - fundacje i stowarzyszenia pomagającym osobo w potrzebie. 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrektor, - wychowawca, - psycholog szkolny, - proboszcz, - pracownik MOPS, GOPS.
8.	Promowanie wiedzy o zdrowym odżywianiu się i aktywności fizycznej. Realizacja programu „Trzymaj formę!”.	<p>uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady zdrowego odżywiania się, - zna wpływ aktywności fizycznej na zdrowie, - czyta etykiet na produktach żywnościowych, - umie korzystać z BMI, - tworzy środowisko sprzyjające zdrowiu, 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, - lekcje wychowawcze, - zajęcia pozalekcyjne, 	<ul style="list-style-type: none"> - koordynator projektu, - wychowawcy, - pielęgniarka szkolna,

9.	Realizowanie programów profilaktyczno - wychowawczych i zdrowotnych: „Trzymaj Formę!”, „Barwy Zdrowia”.	uczeń: - pogłębia wiedzę z zakresu profilaktyki, zdrowym żywieniu i aktywności fizycznej, - konkursy plastyczne o tematyce profilaktycznej i przeciw agresji, itp.	- zajęcia lekcyjne, - zajęcia pozalekcyjne, - godziny wychowawcze.	- psycholog szkolny, - wychowawcy klas, - wychowawcy świetlicy, - koordynator realizacji projektów.
----	--	---	--	--

EWALUACJA

Mierzalne wskaźniki ewaluacji:

1. Zmniejszenie liczby zachowań agresywnych, utrwalone zachowanie asertywne.
2. Dbanie o zdrowie fizyczne i psychiczne.
3. Wychowywanie ucznia wolnego od uzależnień.
4. Świadome i umiejętne korzystanie z komputera, Internetu, TV.
5. Prawidłowe reakcje w sytuacji zagrożenia.
6. Materialne wspieranie uczniów z rodzin biednych.
7. Pogłębianie umiejętności wychowawczo-profilaktycznych nauczycieli na kursach,
8. Przekazywanie wiedzy uczniom.

Przewiduje się ewaluację Programu Profilaktyki po jego realizacji na koniec roku szkolnego.

Do tego celu posłużą:

- ankiety,
- wpisy w dziennikach zajęć,
- obserwacja,
- rozmowy.

Odpowiedzialność za ewaluację i sporządzenie raportu:

- członkowie zespołu profilaktycznego.

DIAGNOZOWANIE PROBLEMÓW SZKOŁY

Praca profilaktyczna nie powinna być prowadzona jedynie w trybie doraźnych imprez i wyodrębnionych akcji, chociaż i to jest potrzebne i pożyteczne, lecz powinna stanowić zwarty blok działań profilaktycznych, realizowanych systematycznie i planowo.

Niezwykle istotne jest dostrzeżenie specyfiki problemów, z jakimi borykają się nasi uczniowie. Stąd konieczność powtarzania badań po upływie rocznej realizacji Programu Profilaktyki Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gąskach.

Poprzez analizę ankiet, obserwację i rozmowy z uczniami mamy możliwość otrzymania spektrum problemów szkoły – natężenia, specyfiki, różnorodności.

Odpowiedzialność za diagnozowanie problemów szkoły:

- członkowie zespołu profilaktycznego

Realizacja Programu Profilaktyki Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gąskach

Program realizują i odpowiedzialni są za wykonanie zadań:

- wychowawcy,
- nauczyciele,
- psycholog szkolny,
- wychowawcy świetlicy,
- nauczyciel biblioteki,
- higienistka szkolna,
- rodzice,
- pracownicy Komendy Policji,
- pracownicy opieki społecznej.
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych.

Poszczególne zadania realizowane są na lekcjach, zajęciach pozalekcyjnych, świetlicowych, bibliotecznych, apelach, wycieczkach, tzw. zielonych szkołach itp.

Duża swoboda w sposobie wykonania zadań daje realizatorom możliwość twórczego myślenia i kreatywności.

Opracował we współpracy
Zespołu Profilaktycznego
i Rady Rodziców:

mgr Wojciech Tatarczuk

Program zatwierdzony na Radzie Pedagogicznej dn.....